

جلد دوم

۲

محمد علی قاسمی

**

تربیت دینے فرزند ازہفت تا چہارده سالگی

دیوران طلائے نریپت

فیبا

سرشناسه : قاسمی، محمدعلی، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور : تربیت فرزند (ویژه دوره نوجوانی) /
مؤلف محمدعلی قاسمی،
مشخصات نشر : قم: نور الزهراء (ع)، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری : ۲۴۰ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰-۷۸۴۲-۲۳-۲
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۳۷-۲۴۰.
موضوع : والدین و نوجوانان-جنبه های مذهبی--اسلام
Parent and teenager--Religious aspects--Islam
تربیت خانوادگی - جنبه های مذهبی - اسلام*
Domestic education -- Religious aspects -- Islam*
نوجوانان- روان شناسی - جنبه های مذهبی - اسلام
Adolescent psychology -- Religious aspects -- Islam
رفتار والدین -- جنبه های مذهبی -- اسلام
Parenting -- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره : ۴/۳۵۲PB
رده بندی دیویی : ۲۹۷ /
۶۴۴ شماره کتابشناسی ملی : ۸۹۴۶۶۴۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

شناسنامه

مؤلف: محمدعلی قاسمی
ناشر: نور الزهراء (س)
طراح جلد و مدیر هنری: آرزو آقاباتیان
چاپ: گل وردی
نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱
شمارگان: ۳۰۰۰
مرکز پخش: قم، بلوار بهار،
روبروی پل حجتیه، پلاک ۲۵۶
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۹۱۰۶

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل ۱

شناخت نوجوان

ضرورت شناخت نوجوان	۱۷
اهمیت دوره نوجوانی	۲۰
تغییرات دوره نوجوانی	۲۲
تغییرات جسمی	۲۲
ویژگی‌های معنوی و عاطفی	۲۳
بی‌ثباتی عاطفی	۲۳
گرایش به همسالان	۲۳
انتقاد ناپذیری	۲۴
رشد فکری و هوشی	۲۴
آشکار شدن استعداد نوجوان	۲۵
شک و تردید	۲۶
ابراز وجود	۲۷

- ۲۹..... حساسیت نسبت به ظاهر
- ۳۰..... در جست‌وجوی هویت
- ۳۱..... طغیان غریزه‌ها
- ۳۱..... نیاز به محبت بیشتر
- ۳۳..... رشد مذهبی
- ۳۴..... رغبت‌های دینی
- ۳۵..... شکل‌گیری اعتقادات
- ۳۶..... خیالبافی

فصل ۲

انواع والدین و روش‌های تربیتی

- ۳۹..... اهمیت خانواده در تربیت نوجوان
- ۳۹..... انواع خانواده‌ها
- ۴۰..... ۱. خانواده سخت‌گیر و مستبد
- ۴۳..... ۲. خانواده سهل و آسان‌گیر
- ۴۵..... ۳. خانواده گسسته و پریشان
- ۴۹..... ۴. خانواده سالم، مقتدر و منطقی
- ۵۲..... ریشه‌های خشکیده، بی ثمر شدن تربیت
- ۵۳..... شرایط محیطی نامناسب
- ۵۵..... تحمیل خواسته‌ها و نظرات بر نوجوان
- ۵۸..... تفاوت گفتار و رفتار پدر و مادر
- ۵۹..... مقایسه و تبعیض بین فرزندان

- آزارهای روحی و جسمی ۶۳
- محدودیت‌های نابجا ۶۳
- آثار توجه نکردن به کارهای نیک نوجوان ۶۵

فصل ۳

زمان و زمینه‌های تربیت نوجوان

- آغاز ادب‌آموزی ۶۹
- ادب‌پذیری ۶۹
- آموزش‌پذیری ۷۰
- ادب و مبارزه با نفس ۷۰
- اهمیت دوره هفت ساله دوم ۷۱

فصل ۴

کلیدهای طلایی تربیت دوره نوجوانی

- مقدمه ۷۹
- اصل محبت و اندازه آن ۷۹
- تفریط در محبت ۸۰
- افراط در محبت ۸۱
- تفاوت محبت‌ها ۸۳
- محبت هدفمند ۸۴
- آرامش و امنیت خاطر ۸۶

- ۸۷..... توجه و تحسین به کارهای فرزندان
- ۸۸..... پرهیز از اضطراب نابهنجار
- ۹۱..... آثار و عوارض اضطراب
- ۹۲..... پرهیز از سرزنش و ملامت کودکان
- ۹۶..... شناخت زمان مناسب و پرهیز از تکرار زیاد

فصل ۵

علاقه مندی و تمایلات کودکان ۷ تا ۱۴ سال

- ۱۰۱..... علاقه مندی کودکان ۷ تا ۱۴ سال
- ۱۰۱..... علاقه مندی به فعالیت های بدنی
- ۱۰۲..... علاقه مندی به دوستان و همسالان
- ۱۰۳..... به کودک و نوجوان برچسب نزنید
- ۱۰۵..... کمک و راهنمایی فرزندان برای دوست یابی
- ۱۰۶..... نظارت و کنترل بر دوستان فرزند
- ۱۰۹..... علاقه مندی به دیده شدن
- ۱۱۰..... دلایل جلب توجه در کودکان و نوجوانان
- ۱۱۰..... نشانه های اعتماد به نفس پایین در کودکان
- ۱۱۱..... راه های تقویت اعتماد به نفس در کودکان دبستانی
- ۱۱۸..... جلب توجه کودکان و نحوه برخورد والدین
- ۱۲۰..... علاقه فرزند به تلویزیون
- ۱۲۲..... نقش مثبت تلویزیون
- ۱۲۴..... آثار منفی تلویزیون بر کودکان در هفت سال دوم زندگی

مقدمه

پیش از این کتاب «سرچشمه تربیت» را مطالعه کردید و به لطف نگاه مهربان خداوند و رعایت مراقبت‌های ویژه فرزندی نازنین نصیبتان شد، آن‌گاه همراه با مطالعه کتاب «دوران طلایی تربیت» با لذت بزرگ شدن کودک خویش را به نظاره نشستید و اکنون می‌خواهیم دوباره دشوارترین و حساس‌ترین مرحله تربیت فرزند خویش (نوجوانی) بیشتر بدانیم.

دوران آماده‌سازی رشد بذر زیبای زندگی‌مان گذشت و اینک غنچه نوشکفته‌ای با گلبرگ‌های زیبایش دلربایی می‌کند، دوره نشاط و طرب او فرارسیده و عطر دلانیزش خانه‌تان را معطر کرده است؛ اما اگر به این نوگل تازه شکوفا شده توجهی نشود؛ به زودی با سرخوردگی، افسردگی و پژمردگی‌اش مواجه می‌شویم. شکفتن این گل زیبا دوران نوجوانی را نوید می‌دهد، گلی^۱ که تا دیروز در لفافه کاسبرگ‌های لطیف و سبز خود آرمیده بود، اینک سر بلند کرده و قد می‌کشد؛ او تا چندی پیش سر به زیر و آرام بود

۱. برگرفته از حدیثی از پیامبر اکرم ﷺ: «إِنَّ الْوَلَدَ الصَّالِحَ رِيحَانَةٌ مِنْ رِيَاحِينَ الْجَنَّةِ؛ فرزند صالح گلی خوشبو از گل‌های معطر بهشت است»؛

و اینک گاه فریاد می‌زند و جلب توجه می‌کند و گاه با خود نمایی، کارهای جدید و عجیبی از خود نشان می‌دهد. گاه چنان مقاوم می‌شود که هیچ تند بادی یارای در هم شکستن شاخه‌هایش را ندارد و گاه آن سان شکننده و خسته به نظر می‌رسد که با اندک نسیمی پژمرده شده، گلبرگ‌های زیبایش فرو می‌ریزد. آری اگر به شاخه‌سار زیبای این نهال پرنشاط و نه چندان قوی و محکم توجه نشود، درهم می‌شکند و برای فردایش که قرار است درخت محکم، سبز و پر ثمری باشد، هیچ چیز باقی نمی‌ماند.

فرزندت همان گل زیبای زندگی توست که اگر دوره نوجوانیش به میزان اعتدال سپری شود درخت محکم و خوش‌قد و قامتی خواهد شد که دیدنش همگان و تو را به شغف و امید دارد و چنان به زندگی حلاوت و شیرینی می‌بخشد که لذتش قابل توصیف نخواهد بود. اما اگر این نهال تازه‌قد و قامت کشیده، آب و هوای مناسبی نداشته باشد و به جای تابش نور خورشید از تاریکی رنج بکشد، دیگر سرسبز نبوده و ثمری نخواهد داشت. آری، برگ‌های زیبایش پژمرده می‌شود و این بی‌ثمری، زردی و خستگی گاه تا آن جا پیش می‌رود که حتی پدر و مادر، دیدنش را بر نمی‌تابند و حاصلش را دوست ندارند! ولی چرا چنین خسرانی شود... به‌راستی، چه باید کرد؟

آری دوران نوجوانی از مشکل‌ترین و پیچیده‌ترین مراحل زندگی انسان است که بیش از هر زمان دیگری به مهارت و شناخت نیاز دارد و صد البته در این زمینه کمتر کتاب کاربردی و جامعی را می‌توان یافت که به پدران و مادران دغدغه‌مند تربیت فرزند، کمک شایانی کند. از این رو بر آن شدیم تا در این کتاب تا جایی که ممکن است این خواسته خوانندگان عزیز را (که بارها تقاضا کرده‌اند) برآورده سازیم و راه و رسم تربیت نوجوانان را بررسی کنیم.

